

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA

Tuusulan ympäristönsuojelumääräysten valmistelu

Mäntsälän ympäristönsuojelumääräysten tarkistaminen

1. LÄHTÖKOHDAT	2
1.1 Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu kunnissa	2
1.2 Mitä ovat ympäristönsuojelumääräykset?	2
1.3 Mistä voidaan määrätä?	3
2. TAVOITTEET	5
3. YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	6
4. OSALLISET	6
5. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN	7
5.1 Yleistä	7
5.2 Työvaiheet ja aikataulu	7
6. YHTEYSTIEDOT	9

1. LÄHTÖKOHDAT

1.1 Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu kunnissa

Ympäristön pilaantumista ja luonnonvarojen kestäväää käyttöä säätelevän ympäristönsuojelulain (527/2014) eräänä tavoitteena on parantaa kansalaisten mahdollisuutta vaikuttaa ympäristöä koskevaan päätöksentekoon.

Tämä Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen osallistumis- ja arviointisuunnitelma on kuvaus ympäristönsuojelumääräysten valmistelusta ja tarkistamisesta kahdessa Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakunnassa, Mäntsälässä ja Tuusulassa. Suunnitelmassa kerrotaan, miten ympäristönsuojelumääräysten valmisteluun voi vaikuttaa, mistä asioista voidaan antaa määräyksiä, sekä mikä on valmistelun aikataulu ja mistä saa lisätietoa. Ympäristönsuojelumääräysten osallistumis- ja arviointisuunnitelma tarjoaa mahdollisuuden osallistua määräysten valmisteluun alusta asti.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen sopijakuntia ovat Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Tuusula ja Nurmijärvi. Sopijakunnista Järvenpäässä, Keravalla, Mäntsälässä ja Nurmijärvellä on ympäristönsuojelumääräykset. Mäntsälän ympäristönsuojelumääräykset ovat jo kaksikymmentä vuotta vanhat ja vaativat siten tarkistamista. Tuusulassa aiemmin valmisteltu ehdotus ympäristönsuojelumääräyksiksi ei tullut hyväksytyksi kunnan päätöksenteossa, joten kyseisessä kunnassa ei vielä ole lainkaan voimassa olevia ympäristönsuojelumääräyksiä.

1.2 Mitä ovat ympäristönsuojelumääräykset?

Ympäristönsuojelulain perusteella kunnalla on oikeus antaa kuntakohtaisia, paikallisista olosuhteista johtuvia ympäristönsuojelua koskevia määräyksiä. Ympäristönsuojelumääräykset ovat siten ympäristönsuojelulakia täydentäviä, kansalaisia ja viranomaisia sitovia määräyksiä. Määräysten tulee lisäksi liittyä aina ympäristönsuojelulla säädeltyihin asioihin.

Ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea koko kuntaa tai vain sen osaa. Esimerkiksi melua voi olla tarpeen säännellä taajaan rakennetuilla alueilla tai virkistysalueilla, mutta ei välttämättä muualla. Samoin vesistöjen rannalla rakentaminen sekä maa- ja metsätalous voivat aiheuttaa sääntelytarpeita.

Ympäristönsuojelumääräyksillä voidaan joustavasti ja tehokkaasti ehkäistä paikallisista olosuhteista johtuvia ympäristöhaittoja, johon säädöstason määräykset ovat usein liian yleisluonteisia. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi myöntää määräyksistä poikkeuksia.

Kunnallisia ympäristönsuojelumääräyksiä vastaavia määräyksiä ovat esimerkiksi kunnan jätehuoltomääräykset, rakennusjärjestykset ja terveydensuojelumääräykset sekä osittain myös kaavamääräykset.

1.3 Mistä voidaan määrätä?

Ympäristönsuojelumääräyksiä voidaan antaa vain muusta kuin ympäristönsuojelulain mukaan luvanvaraisesta, ilmoituksenvaraisesta tai rekisteröitävästä toiminnasta. Määräyksillä voidaan kuitenkin rajata ympäristönsuojelulain 118 §:n mukaista toiminnanharjoittajan velvollisuutta tehdä ympäristönsuojeluviranomaiselle ilmoitus tilapäisestä, erityisen häiritsevää melua tai tärinää aiheuttavasta toimenpiteestä tai tapahtumasta.

Ympäristönsuojelulain ja talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla annetun valtioneuvoston asetuksen (157/2017) perusteella kunta voi antaa ns. perustason puhdistusvaatimusta ankarampia vaatimuksia jätevesien käsittelylle esimerkiksi pohjavesi- ja ranta-alueilla. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelutyön ja tarkistamisen aikana selvitetään tarpeet antaa asetuksen vähimmäisvaatimuksia tiukempia määräyksiä sekä alueet, joilla tällaisia tiukempia määräyksiä olisi tarpeen soveltaa.

Ympäristönsuojelumääräysten tulee kohdistua selkeästi rajattuihin toimintoihin tai yleisiin käyttäytymistapoihin, joita ei voida muutoin säädellä. Esimerkiksi tie- tai ilmailuliikenteen ohjauksesta tai rataverkon nopeusrajoituksista ei voida antaa määräyksiä kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä.

Ympäristönsuojelumääräykset voivat koskea

- a) TOIMIA, RAJOITUKSIA JA RAKENNELMIA, JOILLA EHKÄISTÄÄN PÄÄSTÖJÄ TAI NIIDEN HAITALLISIA VAIKUTUKSIA

Tällaisia voivat olla esimerkiksi viemäriverkkoon liittymättömien kiinteistöjen jätevesijärjestelmien etäisyysvaatimukset vesistöihin tai talousvesikaivoihin, ajoneuvojen pesun rajoittaminen tietyillä alueilla ja öljynerotuskaivojen edellyttäminen pesupaikoilla sekä ulkona tehtävää tilapäistä hiekkapuhallusta koskevat määräykset. Määräyksiä voitaisiin antaa myös kiinteistöjen kiinteän polttoaineen laadusta ja puhtaudesta (esimerkiksi kostean ja pintakäsittelyn puun polttokielto).

- b) ERITYISEN HÄIRITSEVÄN TILAPÄISEN MELUN TAI TÄRINÄN TORJUNTAA

Määräykset voisivat koskea esimerkiksi äänenvahvistimien käyttöä ulkotiloissa, rakennustyötä ja melua aiheuttavien työkoneiden käyttöä. Häiritsevää melua aiheuttaville toiminoille olisi mahdollisuus antaa toiminta-aikarajoituksia. Toiminnanharjoittajilta voitaisiin myös edellyttää tiedotusta melua aiheuttavasta toiminnasta ja suojaetäisyyksiä asutukseen tai muuhun häiriintyvään kohteeseen. Meluntorjuntaa koskevien yleisten määräysten johdosta voitaisiin osa toiminnanharjoittajista vapauttaa ympäristönsuojelulain mukaisesta ilmoitusvelvollisuudesta.

- c) TOIMINTOJEN SIOITTUMISEN YMPÄRISTÖNSUOJELULLISIA EDELLYTYKSIÄ ASEMAKAVALUEEN ULKOPUOLELLA

Ympäristönsuojelumääräyksillä voitaisiin rajoittaa esimerkiksi polttoainesäiliöiden sijoittamista pohjavesialueille tai vesistöjen läheisyyteen.

- d) SELLAISTEN ALUEIDEN MÄÄRITTELYÄ, JOILLA YMPÄRISTÖN ERITYISEN PILAANTUMISVAARAN VUOKSI ON KIELLETY JÄTEVEDEN JOHTAMINEN MAAHAN, VESISTÖÖN TAIKKA OJAAN, LÄHTEESEEN, TEKOLAMMIKKOON TAI VESILAIN 1 LUVUN 3 §:N 1 MOMENTIN 6 KOHDAN MUKAISEEN NOROON

Ympäristönsuojelumääräyksillä voitaisiin esimerkiksi antaa jätevesien johtamiskielto maahan vesistöjen ranta-alueilla, tärkeillä pohjavesialueilla, talousvesikaivojen läheisyydessä tai tiheästi asutuilla alueilla.

- e) SELLAISTEN ALUEIDEN JA VYÖHYKKEIDEN MÄÄRITTELYÄ, JOILLA LANNAN JA LANNOITTEIDEN SEKÄ MAATALOUDESSA KÄYTETTÄVIEN YMPÄRISTÖLLE HAITALLISTEN AINEIDEN KÄYTTÖÄ RAJOITETAAN

Kunnissa voitaisiin määritellä alueet, joilla lannoitteiden, lannan ja ympäristölle haitallisten aineiden käyttöä olisi rajoitettava. Tällaisia rajoitusalueita voisivat olla esimerkiksi tärkeät pohjavesialueet ja vedenottoaikat sekä vesistöjen rannat.

- f) VALVONTAA VARTEN TARPEELLISTEN TIETOJEN ANTAMISTA

Viranomaiselle annettavia valvontatietoja voitaisiin edellyttää esimerkiksi maanalaisista öljysäiliöistä.

- g) VESIEN JA MERIYMPÄRISTÖN TILAN PARANTAMISTA KOSKEVIA TOIMIA, JOTKA OVAT VESIENHOIDON JA MERENHOIDON JÄRJESTÄMISESTÄ ANNETUN LAIN MUKAISEN VESIENHOITOSUUNNITELMAN TAI MERENHOITOSUUNNITELMAN MUKAAN TARPEELLISIA

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelussa ja tarkistamisessa selvitetään tarve ottaa kuntakohtaisesti huomioon vuoteen 2027 ulottuvassa Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmassa sekä vuosille 2022-2027 laaditussa Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa esitetyt pohja- ja pintavesien suojelua koskevat toimenpiteet.

2. TAVOITTEET

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu- ja tarkistamistyön aikana selvitetään kuntien paikalliset olosuhteet ja alueet, joiden osalta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi tulisi antaa yleisiä ympäristönsuojelumääräyksiä tai muuttaa olemassa olevia määräyksiä. Valmistelu- ja tarkistamistyössä hyödynnetään voimassa olevien Mäntsälän ympäristönsuojelumääräysten soveltamisesta saadut kokemukset ja kehittämistarpeet, sekä Mäntsälän ja Tuusulan ympäristönsuojelumääräysten aiemmin pitkälle viety määräysten päivitys- ja valmistelutyö. Eri kuntien ominaispiirteet otetaan myös huomioon määräysten valmistelussa ja tarkistamisessa. Ympäristönsuojelumääräysten valmistelun ja tarkistamisen tavoitteena on toisaalta myös kuntalaisten ja toiminnanharjoittajien yhdenvertainen kohtelu Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti.

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu- ja tarkistamistyön aikana selvitetään, miten ympäristönsuojelu on otettu huomioon kuntien muissa määräyksissä (esim. jätehuoltomääräyksissä ja rakennusjärjestyksessä) ja tulisiko niitä mahdollisesti täydentää. Määräysten valmistelu ja tarkistaminen tehdään yhteistyössä muun muassa kuntien rakennusvalvontaviranomaisten, vesihuoltolaitosten ja Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Valmistelu- ja tarkistamistyön lopputuloksina ovat Mäntsälän ja Tuusulan kuntien valtuustoille hyväksyttäväksi esitettävät kuntakohtaiset ympäristönsuojelumääräykset.

Ympäristönsuojelumääräykset eivät ole pakollisia. Valtuustojen hyväksymien ympäristönsuojelumääräykset tulee olla sekä tarpeellisia että paikallisista olosuhteista johtuvia. Annettavat määräykset on lisäksi aina perusteltava.

3. YMPÄRISTÖNSUOJELUMÄÄRÄYSTEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelu- ja tarkistamistyön yhteydessä selvitetään niiden vaikutus paikallisiin ympäristöolosuhteisiin ja pilaantumisen ehkäisemiseen. Lisäksi arvioidaan vaikutuksia lupakäsittelyyn, valvontaan ja asiakaspalveluun.

4. OSALLISET

Kaikilla, joiden oloihin ja etuihin ympäristönsuojelumääräyksillä voi olla vaikutuksia, on mahdollisuus osallistua niiden valmisteluun.

Osallisia ovat muun muassa:

- yksittäiset kuntalaiset
- toiminnanharjoittajat
- kunnan muut hallintoyksiköt mm. tekniset toimet, rakennusvalvonnat, maaseututoimet
- vesilaitokset
- muut viranomaiset esim. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
- vesiensuojeluyhdistykset
- asukasyhdistykset ja kylätoimikunnat
- maatalous-, viljelijä- ja metsänhoitoyhdistykset
- yrittäjä- ja ympäristönsuojeluyhdistykset sekä
- muut kansalaisjärjestöt.

Lausunnot määräysehdotuksesta pyydetään muun muassa seuraavilta tahoilta:

- Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
- kuntien muut hallintoyksiköt (esim. tekniset toimet, rakennusvalvonnat, maaseututoimet)
- vesilaitokset ja vesiensuojeluyhdistykset
- muut viranomaiset (esim. Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Keski-Uudenmaan poliisilaitos)
- naapurikunnat.

5. OSALLISTUMISEN JA VUOROVAIKUTUKSEN JÄRJESTÄMINEN

5.1 Yleistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma sekä ympäristönsuojelumääräysten eri vaiheet asetetaan nähtäville tutustumista varten sekä kommentoitavaksi. Työn aloittamisesta ja etenemisestä tiedotetaan ympäristökeskuksen ja kuntien verkkosivuilla sekä tiedotusvälineiden välityksellä. Tarvittaessa järjestetään myös yleisötilaisuuksia.

Mielipiteitä voi jättää Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen kirjallisesti työn eri vaiheissa. Mielipiteitä voi esittää myös suullisesti työn aikana työryhmän jäsenille, joiden yhteystiedot ovat jäljempänä.

5.2 Työvaiheet ja aikataulu

- 1) Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen viranhaltijatyöryhmä aloittaa ympäristönsuojelumääräysten valmistelua ja tarkistamista edellyttävät työt.

syyskuu – joulukuu 2022

- 2) Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta päättää ympäristönsuojelumääräysten valmistelun käynnistämisestä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma asetetaan yleisesti nähtäville ympäristökeskuksen sekä kuntien verkkosivuille. Lisäksi siitä kuulutetaan paikallisissa sanomalehdissä.

tammikuu - maaliskuu 2023

- 3) Viranhaltijatyöryhmä selvittää ympäristönsuojelumääräysten perusteet ja valmistelee luonnokset ympäristönsuojelumääräyksiksi. Luonnokset käsitellään ympäristölautakunnassa ja asetetaan yleisesti nähtäville. Luonnoksista kuullaan kuntien hallintokuntia, kuntalaisia sekä eri järjestöjä ja muita paikallisia intressiryhmiä.

maaliskuu - syyskuu 2023

- 4) Ympäristönsuojelumääräysluonnoksen vaikutukset arvioidaan. Työryhmä aloittaa lausuntojen ja muistutusten läpikäynnin.

lokakuu - joulukuu 2023

- 5) Vaikutusten arvioinnin sekä luonnoksista saatujen lausuntojen ja muistutusten perusteella työryhmä valmistelee ehdotukset kuntien ympäristönsuojelumääräyksiksi. Ehdotusten vaikutukset arvioidaan, ja ehdotukset käsitellään Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnassa sekä asetetaan yleisesti nähtäville sekä pyydetään tarvittavat lausunnot (ympäristönsuojelulaki 203.1 §).

tammikuu – maaliskuu 2024

- 6) Lausuntojen ja kommenttien perusteella tarkistettavat ympäristönsuojelumääräykset käsitellään ympäristölautakunnassa, joka tekee niistä esityksen Tuusulan ja Mäntsälän kunnanhallituksille ja edelleen kunnanvaltuustoille hyväksyttäväksi.

huhtikuu 2024

- 7) Kunnanhallitukset tekevät esitykset valtuustoille uusista ympäristönsuojelumääräyksistä. Kunnanvaltuustot päättävät määräyksiä hyväksymisestä.

toukokuu 2024

- 8) Ympäristönsuojelumääräykset annetaan tiedoksi siten, kuin kunnalliset ilmoitukset kunnissa julkaistaan. Määräykset lähetetään tiedoksi Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

toukokuu - kesäkuu 2024

6. YHTEYSTIEDOT

Ympäristönsuojelumääräysten valmistelusta ja tarkistamisesta vastaavat alla esitetyt ympäristönsuojeluviranhaltijat. Valmistelijoihin voi olla yhteydessä työn eri vaiheissa.

Valmisteluvastuu	Valmistelija	Puhelinnumero	Sähköpostiosoite
<i>Keski-Uudenmaan ympäristökeskus Hyryläkatu 8 C, PL 60, 04301 Tuusula</i>			
Mäntsälä sekä yleiset asiat	Emmi Halonen ympäristötarkastaja	040 314 4749	etunimi.sukunimi@tuusula.fi
Tuusula	Mira Vuorijärvi ympäristötarkastaja (31.7.2023 asti ja 1.1.2024 alkaen)	040 314 4731	etunimi.sukunimi@tuusula.fi
Koordinointi	Marjo Alho ympäristövalvontapäällikkö	040 314 4710	etunimi.sukunimi@tuusula.fi